Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător Maria Frunze

Dosarul nr.2ac-443/2023
(2-21162886-02-2ac-20072023)

D E C I Z I E

5 martie 2024 mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:
Președintele completului Anatol Pahopol
Judecători Dorin Dulghieru și Ruxanda Pulbere

Grefier Daniela Cucerenco

Examinând în ședința de judecată publică cererea de apel declarată de către reprezentantul ”SWS SOFT” S.R.L., avocatul Staruș Denis,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de ”VEFASISTEM - COMPANIE” S.R.L. împotriva ”SWS SOFT” S.R.L. cu privire la încasarea dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 25 ianuarie 2023, prin care s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de ”VEFASISTEM - COMPANIE” S.R.L. împotriva ”SWS SOFT” S.R.L. cu privire la încasarea dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată,-

a c o n s t a t a t:

Argumentele reclamantului:

1. ”VEFASISTEM -COMPANIE” S.R.L. s-a adresat în instanță împotriva ”SWS SOFT” S.R.L. cu privire la încasarea dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea acțiunii a indicat că în conformitate cu contractul nr. 18/f/21 din 18 februarie 2021, ”SWS SOFT” S.R.L. s-a obligat să-i presteze o serie de lucrări de instalare a sistemului de supraveghere video IP și sistemului wi-fi/internet conform anexei la contract, pentru care, la 19 februarie 2021, a achitat suma de 210 000 lei.
3. A menționat că lucrările urmau a fi executate în termen de 1 lună din data recepționării plății, adică până la 19 martie 2021, cu semnarea actului de predare-primire, însă până la moment lucrările nu au fost finisate.

4. Luând în considerație neexecutarea lucrărilor conform condițiilor contractuale, prin notificarea nr. 0908 din 9 august 2021, expediată la adresa indicată în contract, în conformitate cu punctul 6 din contract și prevederile art. art. 916, 917, 921 Cod civil, a declarat rezoluțiunea contractului, solicitând totodată restituirea integrală a sumei achitate în mărime de 210 000 lei. Notificarea nu a fost recepționată de către partea pârâtă și pentru a nu lăsa loc de interpretare în ceea ce ține de informarea ”SWS SOFT” S.R.L., la 9 septembrie 2021 a expediat copia notificării nr. 0908 din 9 august 2021 și pe adresa juridică a pârâtei, însă și aceasta a fost restituită ca ne înmânată.
5. În temeiul celor expuse, ”VEFASISTEM -COMPANIE” S.R.L. a solicitat încasarea de la ”SWS SOFT” S.R.L. a sumei de 210 000 lei, dobânzii de întârziere pentru perioada 20 martie 2021 - 1 noiembrie 2021 în sumă de 4 792 lei și compensarea cheltuielilor de judecată în sumă de 6 443 lei 76 bani.
6. Prin cererea din 23 noiembrie 2022 ”VEFASISTEM -COMPANIE” S.R.L. a renunțat la pretenția privind încasarea sumei de 210 000 lei, majorând cuantumul pretenției privind încasarea dobânzii de întârziere până la suma de 28421,61 lei și, respectiv și pretenției privind compensarea cheltuielilor de judecată cu suma de 708,88 lei.
7. În motivarea cererii a indicat că după adresarea în instanța de judecată a fost contactată de compania pârâtă, care și-a manifestat dorința de a finaliza lucrările contractate, astfel acestea au fost executate integral și semnat actul de predare-primire din 26 septembrie 2022.
8. Ca urmare a îndeplinirii integrale a lucrărilor, la 6 octombrie 2022 ”VEFASISTEM -COMPANIE” S.R.L. și-a executat obligația de achitare a plății rămase conform contractului în sumă de 80 772 lei 40 bani.
9. Prin urmare, deoarece pârâta a executat integral toate lucrările conform contractului, doar că cu întârziere, a calculat pentru perioada 20 martie 2021 – 26 septembrie 2022 dobânda de întârziere în sumă de 28 421 lei 61 bani.
10. Astfel, ”VEFASISTEM -COMPANIE” S.R.L. a solicitat încasarea de la ”SWS SOFT” S.R.L. a dobânzii de întârziere pentru perioada 20 martie 2021 – 26 septembrie 2022 în sumă de 28 421 lei 61 bani și compensarea cheltuielilor de judecată în sumă de 7152 lei 64 bani.

Poziția instanței de fond:

11. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 25 ianuarie 2023 s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de ”VEFASISTEM -COMPANIE” S.R.L. împotriva ”SWS SOFT” S.R.L. cu privire la încasarea dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.
12. Pentru a hotărî astfel, instanța de fond, cu referire la prevederile contractuale de la pct. 14 din contractul nr. 18/f/21 din 18 februarie 2021, constatând că pârâta a executat cu întârziere lucrările convenite conform contractului, a ajuns la concluzia că este întemeiată pretenția părții reclamante cu privire la încasarea dobânzii de întârziere calculată pentru perioada 20 martie 2021 – 26 septembrie 2022 în sumă de 28 412 lei 61 bani și compensarea taxei de stat achitată în sumă totală de 7 152 lei 64 ani.

Solicitarea apelantului:

13. Nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 25 ianuarie 2023, reprezentantul ”SWS SOFT” S.R.L., avocatul Staruș Denis, a declarat apel împotriva acesteia, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond și adoptarea unei noi hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată înaintată de ”VEFASISTEM-COMPANIE” S.R.L. împotriva ”SWS SOFT” S.R.L. cu privire la încasarea dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată să fie respinsă integral, cu compensarea cheltuielilor de judecată.

Argumentele părților:

14. În motivarea apelului reprezentantul ”SWS SOFT” S.R.L., avocatul Staruș Denis a indicat că instanța a neglijat faptul semnării de către părți la 26 septembrie 2022 a actului de predare primire, în care au indicat că nu au pretenții de orice gen unul față de altul la momentul predării-primirii.
15. Astfel, în măsura în care în actul de predare primire nu este făcută nici o rezervă sau mențiune despre dobânda de întârziere, pretenția dată este neîntemeiată.
16. Prin referința asupra cererii de apel, ”VEFASISTEM-COMPANIE” S.R.L. a calificat argumentele invocate în susținerea apelului ca neîntemeiate, reprezentând un simplu dezacord cu admiterea acțiunii.
17. Prin urmare, reiterând prevederile contractuale cu privire la termenul efectuării lucrărilor, a subliniat depășirea acestuia, că norma legală nu obligă partea care pretinde dobânzi să-și rezerve acest drept, precum și că au solicitat dobânda de întârziere din star și nu au renunțat la ea pe parcurs.
18. În ședința instanței de apel reprezentanții apelantului SWS SOFT” S.R.L., administratorul Surugiu Eugeniu și avocatul Staruș Denis au susținut cererea de apel înaintată și au solicitat admiterea acesteia în sensul formulat.
19. În ședința instanței de apel reprezentantul intimatului ”VEFASISTEM-COMPANIE” S.R.L., Corceag Dorin a solicitat respingerea apelului ca neîntemeiat și menționarea hotărârii primei instanțe.

Aprecierea instanței de apel:

20. Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul consideră apelul declarat drept neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele motive.
21. În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă *”instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde*

argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces".

22. Potrivit art. 385 lit. a) Cod de procedură civilă "*instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe".*
23. Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.
24. Colegiul Civil reține că instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținând-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 § 43).
25. Potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil.
26. Totodată, Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea Gard Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag.26, Moreira Fereira vs Portugalia (nr.2) (Marea Cameră), 11 iulie 2017, parag.84,98).
27. În conformitate cu prevederile art.118 alin. (1) Cod de procedură civilă "*fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale*", iar conform art. 130 Cod de procedură civilă "*instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei*".
28. Din suportul probatoriu rezultă cu certitudine că la 18 februarie 2021 SWS SOFT" S.R.L., în calitate de „Prestator" și "VEFASISTEM-COMPANIE" S.R.L., în calitate de „Beneficiar" au încheiat contractul nr. 18/f/21 cu privire la instalarea sistemului de supraveghere video IP și sistemul wi-fi/ Rețea schimb de date, reconfigurarea rețelei locale.

29. La pct. 2 din contractul nr. 18/f/21 din 18 februarie 2021 părțile au prevăzut că prestarea/executarea lucrărilor/serviciilor se efectuează la instalarea sistemului de supraveghere video IP și sistemului wi-fi/internet pe teritoriul Producerii a companiei ”VEFASISTEM-COMPANIE” S.R.L., or. *****, str. *****, iar achitarea se efectuează în 2 etape: 1 etapă achitarea materialelor și echipamentului și a 2 etapă după instalarea sistemului și semnarea actului de primire-predare. Potrivit pct. 4 din contract, suma totală a acestuia constituie 290 772 lei 40 bani.
30. Conform punctelor 12, 13 și 14 din contract, prestatorul SWS SOFT” S.R.L. s-a obligat să execute lucrările din Anexa nr. 1 la contract în termen de 1 lună după semnarea contractului și achitarea primei etape, prestarea serviciilor urmând să fie fixată într-un act de predare-primire semnat de părți, iar data finisării executării serviciilor considerându-se data semnării actului de predare-primire de către ambele părți.
31. La 19 februarie 2021 ”VEFASISTEM-COMPANIE” S.R.L. a transferat la contul SWS SOFT” S.R.L. suma de 210000,00 lei.
32. La 26 septembrie 2022 ”VEFASISTEM-COMPANIE” S.R.L. și SWS SOFT” S.R.L. au semnat Actul de predare-primire a bunurilor și serviciilor de instalare a sistemului de securitate video și rețea locală.
33. Potrivit actului de predare-primire menționat, părțile au convenit că serviciile au fost acordate și sunt de calitate satisfăcătoare și că nu au pretenții de orice gen unul față de altul la momentul predării-primirii.
34. La 6 octombrie 2022 ”VEFASISTEM-COMPANIE” S.R.L. a transferat la contul SWS SOFT” S.R.L. suma de 80 772,40 lei.
35. Între timp, la 3 noiembrie 2021 ”VEFASISTEM-COMPANIE” S.R.L. s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva ”SWS SOFT” S.R.L., prin care a solicitat încasarea dobânzii de întârziere, majorând cuantumul acesteia la 23 noiembrie 2022 până la suma de 28421,61 lei.
36. Colegiul civil amintește că din cererea de apel se distinge dezacordul cu hotărârea primei instanțe de admitere a încasării dobânzii de întârziere, insistându-se asupra netemeiniciei încasării acesteia, prin prisma faptului că la semnarea actului de predare-primire ”VEFASISTEM-COMPANIE” S.R.L. nu și-a rezervat acest drept, menționând expres că nu are pretenții de orice gen față de ”SWS SOFT” S.R.L.
37. Colegiul consideră întemeiată soluția primei instanțe, fiind emisă cu interpretarea corectă a circumstanțelor cauzei și cu aplicarea corespunzătoare a normelor de drept material și procedural incidente speței.
38. Astfel, conform art. 774 alin. (1) din Codul civil ”*în virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestaţia poate consta în a da, a face sau a nu face*”, iar potrivit art. 776 Cod civil ”*obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii”.*
39. Art. 858 alin.(2) Cod civil stabilește că *”obligaţia trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credinţă, la locul şi în momentul stabilit”.*

40. În temeiul art. 944 Cod civil *” în cazul în care o obligaţie de a da sau de a face, alta decît una de a plăti o sumă de bani, nu este executată la scadenţă, creditorul are dreptul la dobîndă de întîrziere asupra echivalentului în bani al părţii neexecutate a obligaţiei, din data imediat următoare scadenţei pînă la data executării corespunzătoare, la rata prevăzută la art.874 ori la o altă rată prevăzută de dispoziţiile legale speciale. Dacă obligaţia neexecutată are o obligaţie corelativă pecuniară, mărimea acestei obligaţii corelative va constitui echivalentul în bani a obligaţiei neexecutate. În cazul în care s-a stipulat o clauză penală, creditorul poate să ceară, la alegere, fie dobînda de întîrziere calculată conform dispoziţiilor prezentului articol, fie penalitatea. De asemenea, creditorul poate cere despăgubiri pentru prejudiciul cauzat în partea neacoperită de dobînda de întîrziere”.*
41. Potrivit art. 949 alin.(3) Cod civil *”în cazul în care a primit executarea, creditorul poate cere plata penalităţii numai dacă şi-a rezervat expres acest drept la primirea executării”.*
42. Astfel, unul din mecanismele juridice menite să protejeze creditorii de neexecutarea la timp a obligațiilor și să asigure respectarea termenilor contractuali este dobânda de întârziere. Dobânda de întârziere în executarea obligațiilor de a da sau de a face este o sancțiune civilă aplicată debitorului care nu își îndeplinește la timp obligațiile contractuale. Aceasta reprezintă o sumă de bani pe care debitorul trebuie să o plătească creditorului pentru prejudiciul cauzat de întârzierea în executarea obligațiilor. Dobânda de întârziere se calculează în funcție de durata întârzierii și de rata dobânzii care poate fi prevăzută de lege sau stabilită prin contract. În lipsa unei prevederi contractuale specifice, se aplică rata legală a dobânzii. Dobânda de întârziere are rolul de a compensa creditorul pentru pierderea suferită din cauza neexecutării la timp a obligației de către debitor, precum și o funcție punitivă, în sensul că descurajează întârzierile în executarea obligațiilor.
43. Dobânda de întârziere se aplică automat în cazul în care debitorul nu își îndeplinește obligațiile la termenul stabilit, fără a fi necesară o stipulare expresă în contract și fără ca creditorul să își rezerve în mod expres acest drept, deoarece este un drept prevăzut de lege.
44. În absența unei clauze care să excludă sau să limiteze dobânda de întârziere, se presupune că aceasta se aplică automat în caz de neexecutare la termen. Acest lucru face parte din practica obișnuită a contractelor și din aplicarea principiilor de bună-credință și echitate.
45. În circumstanțele prezentei spețe se reține că, în măsura în care potrivit prevederilor pct. 12 din contract ”SWS SOFT” S.R.L. urma să execute lucrările în termen de o lună de la achitarea primei rate, aceasta fiind efectuată la 19 februarie 2021, prin finisarea lucrărilor la 26 septembrie 2022, a executat cu întârziere obligația asumată prin contract, or acesta nu a fost executată la scadență – 19 martie 2021.
46. Prin urmare, Colegiul conchide că prima instanță corect a constatat că ”SWS SOFT” S.R.L. a executat cu întârziere lucrările convenite conform contractului și în acest caz ”VEFASISTEM-COMPANIE” S.R.L. este în drept să solicite dobânda de întârziere pentru perioada de neexecutare.

47. Astfel, Colegiul respinge ca neîntemeiată poziția apelantului că la semnarea actului de predare-primire ”VEFASISTEM-COMPANIE” S.R.L. nu și-a rezervat dreptul de a solicita dobânda de întârziere, menționând expres că nu are pretenții de orice gen față de ”SWS SOFT” S.R.L., or, după cum a fost reținut supra, acest drept este stabilit automat de lege în cazul în care obligațiile nu sunt executate la timp și face parte integrantă din protecția juridică a creditorului.
48. Totodată, Colegiul menționează că poziția apelantului este bazată pe interpretarea eronată a normei legale ce reglementează dobânda de întârziere în executarea obligațiilor de a da sau de a face, or, la primirea executării creditorul trebuie să-și rezerve expres numai dreptul de a cere plata penalităţii, alt mijloc de garantare a executării obligațiilor.
49. În consecință, completul decelează că apelantul nu a invocat nici un argument plauzibil în vederea justificării netemeiniciei hotărârii instanței de fond, iar argumentele inserate în apelul declarat evidențiază simplul dezacord al apelantului cu soluția dată de instanța inferioară.
50. În acest sens, Completul judiciar reţine că, prin prisma jurisprudenţei CEDO, „...art. 6 paragraf. 1 al Convenţiei nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanţă de apel, întemeindu-se pe dispoziţii legale specifice, respinge apelul declarat împotriva hotărârii pronunţate de o instanţă inferioară, ca fiind lipsită de şanse de succes (cauza Rebait şi alţii contra Franţei, Comisia Europeană a drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995)”.
51. În final, Colegiul civil consideră necesar de a respinge apelul declarat de către reprezentantul ”SWS SOFT” S.R.L., avocatul Staruș Denis și a menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 25 ianuarie 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de ”VEFASISTEM -COMPANIE” S.R.L. împotriva ”SWS SOFT” S.R.L. cu privire la încasarea dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.
52. În conformitate cu prevederile art.385 lit. a), art.390 Cod de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d e c i d e :

Se respinge cererea de apel declarată de către reprezentantul ”SWS SOFT” S.R.L., avocatul Staruș Denis.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 25 ianuarie 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de ”VEFASISTEM - COMPANIE” S.R.L. împotriva ”SWS SOFT” S.R.L. cu privire la încasarea dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni din data comunicării deciziei integrale.

Președintele completului Anatol Pahopol

Judecători Dorin Dulghieru

Ruxanda Pulbere